

Zapletalová, J.

PROBLEMATIKA DOPRAVNÍ ODLEHLOSTI NA JIŽNÍ MORAVĚ NA PŘÍKLADU STŘEDNÍHO PODYJÍ

Studované území leží stranou od významnějších nadregionálních i regionálních silničních a železničních tahů. Hospodářský význam studovaného území v průběhu ekonomické transformace pokles a jen velice pomalu opět ožívá. Struktura osídlení, věková struktura obyvatelstva a neustále klesající nabídka pracovních příležitostí v regionu vyvolala velkou disperzitu poptávky po veřejné hromadné dopravě. Proto dopravní společnosti ustoupily od plošného zabezpečení dopravní obslužnosti území. Byly redukovány počty dopravních linek i dopravních spojů. Od roku 1991 do roku 1996 došlo u 78 % sídel oblasti v pracovních dnech ke snížení dopravní obslužnosti. Ve dnech pracovního volna a ve dnech pracovního klidu nemá v současné době zhruba polovina sídel žádné dopravní spojení. Stejně tak jako v jiných částech České republiky se pro venkovské obyvatelstvo stává nezbytností osobní automobil.

Řehák, S.

MORAVSKO-SLOVENSKÉ POMEZÍ: NĚKTERÉ NOVÉ JEVY PO ROZDĚLENÍ ČESKOSLOVENSKA

V letech 1995 až 1997 byl prováděn geografický výzkum v území poblíž nových státních hranic mezi Českou republikou a Slovenskem. V článku se popisuje postupná změna veřejné dopravy (autobusové a železniční). Dále jsou zde uvedeny některé výsledky anketárního výzkumu prováděného v srpnu a září 1996 na 27 lokalitách v České republice v blízkosti státní hranice a na 5 lokalitách dalších, ve vnitrozemí. Předmětem dotazů byly cesty na Slovensko před rozdělením Československa a poté, frekvence cest a jejich důvody, jakož i hlavní zdroje informací o Slovensku.

Karásek, J. - Seitl, L. - Valoch, K.

GEOMORFOLOGICKÉ A STRATIGRAFICKÉ PROBLÉMY SPRAŠOVÉ SÉRIE V MODŘICÍCH U BRNA - JIŽNÍ MORAVA. S. 18-31

Sprašová série odkrytá hliništěm cihelny v Modřicích u Brna je známa dobře vyvinutými fosilními půdními komplexy nejméně od konce 19. století (McCoy - Oches - Cílek, 1996) a je systematicky sledována a dokumentována již 60 let. Je pravděpodobně jedinou lokalitou českého kvartéru s takto dlouhým obdobím odborného zájmu a zaslouží si proto syntetické shrnutí všech dosavadních poznatků. Hlavním cílem předložené studie je podat základní obraz o geomorfologických poměrech lokality a včlenit jej do kontextu dosavadních stratigrafických interpretací.

Vaishar, A. - Zapletalová, J.

JEMNICE: ÚLOHA MALÉHO MĚSTA V SOUČASNÉ ETAPĚ TRANSFORMACE. S. 32-42

Příspěvek se zabývá problémy města Jemnice (4 350 obyvatel) v současné etapě transformace ekonomického a sociálního systému České republiky. Srovnávací výhodou Jemnice může být poměrně diverzifikovaná ekonomická základna, nevýhodou naopak prohlubující se odlehlost od hlavních center a důležitých komunikací a neúplně vybudovaná městská funkce. Z historického kontextu a z analýzy současné populační, bytové, výrobní, obslužné, dopravní a rekreační funkce města vyplývá, že Jemnice nemá příliš velké předpoklady pro větší rozvoj. Jde spíše o to, aby byly uchovány historické a přírodní hodnoty tohoto města a jeho okolí, aby byly vytvořeny předpoklady pro zajištění pracovních příležitostí a obslužnosti pro obyvatele města a jeho zázemí, a aby se zlepšovala jeho image ve vztahu k návštěvníkům. Bez přerozdělovacích mechanismů, které by přinesly rozvojové impulsy z ústředních zdrojů jsou hlavním bohatstvím města jeho obyvatelé.

Kirchner, K. - Krejčí, O.

SVAHOVÉ POHYBY PODMÍNĚNÉ EXTRÉMními SRÁŽKAMI V ROCE 1997 VE FLYŠOVÝCH KARPATECH VÝCHODNÍ MORAVY (OKRES VSETÍN). S. 43-52

Příspěvek se zabývá svahovými pohyby, které byly aktivizovány extrémními srážkami v červenci 1997. Podává charakteristiku svahových deformací v okrese Vsetín na východní Moravě ve Vnějších Západních Karpatech. Okres Vsetín byl nejvíce postižen svahovými pohyby a doposud bylo evidováno více než 250 lokalit aktivovaných svahových pohybů. V rámci svahových pohybů nejvýrazněji působí sesouvání, méně stékání a skalní řízení. Svahové deformace výrazným způsobem narušily infrastrukturu krajiny; stabilizace a sanace sesuvných území bude dlouhodobá záležitost. Doposud provedené průzkumy přinesly nové poznatky umožňující i nový pohled na geologickou stavbu zájmové oblasti a geomorfologický vývoj svahových tvarů reliéfu.

Munzar, J.

GREGOR MENDEL A TORNÁDO V BRNĚ 13. ŘÍJNA 1870. S. 53-60

V souvislosti se studiem nebezpečných povětrnostních jevů na území České republiky byla také věnována pozornost otázce výskytu velkých tromb - tornád. Při historicko-geografickém průzkumu se podařilo doložit více než 30 případů tromb různé intenzity za období od 12. století do současnosti. K nejpodrobnějším popisům výskytu tohoto ničivého atmosférického víru patří německy psané pojednání o větrné smršti - trombě [v orig. Windhose] v Brně 13. října 1870 z pera očitého svědka - zakladatele genetiky a meteorologa Gregora Mendla (1822-1884). Cílem článku je podrobně seznámit s významnějšími pasážemi jeho pozoruhodné, ale pozapomenuté publikace. Mendlovo pojednání obsahuje jak barvitý popis průběhu a škod, tak především originální fyzikální rozbor jevu. Uvedená tromba byla patrně první v Evropě, u níž byla průkazně dokumentována rotace jejího oblačného sloupce - chobotu. Navíc se jednalo o vzácně se vyskytující otáčení ve směru pohybu hodinových ručiček, tedy o tzv. anticyklonální trombu.

ZPRÁVY

Vaishar, A.: PROGRAM REDUKCE ZNEČIŠTĚNÍ DUNAJE. S. 61-62

Mariot, P. - Mikulík, O.: SLIBNÝ VÝVOJ SPOLUPRÁCE AKADEMICKÝCH GEOGRAFICKÝCH PRACOVIŠŤ V ČESKÉ REPUBLICĚ A SLOVENSKÉ REPUBLICĚ

RECENZE

Antonín Ivan